

JK

Uuskela socken.

Undersökning av röset nr 6 på Ketohaka
på Nohteri hemmans mark i Tsokyla by.

Av forntämningarna på Ketohaka sluttning undersöktes röset nr 6 av mitt biträde studeranden Harry Donner och mig mellan den 23. och 29. juni 1915. Det ligger ungefär 50 m i sydostlig riktning nedanom kumlet nr 1, som blev undersökt av mig i juni 1914 (jfr. min grävningsberättelse i topogr. arkivet, där även själva lokaliteten är beskriven) och ca 10 m N om Katajamäki (jfr. A. Europaeus karta från år 1914). Marken, på vilken röset är uppförd, sluttar ca 1,40 m på 10 m.

Forntämningen befinner sig icke längre i orubbbat skick. Både från dess kanter och dess inre ha under tidernas lopp många lassa stenar blivit bortförda, så att varken rösets ursprungliga form, dess diameter eller dess höjd mera kunna nagggrant bestämmas. Diametern synes ha varit ungefär 11 m. Fotografier nr 1-4 giva en föreställning om rösets utseende före undersökningen. Stenarna voro delvis överväxna av mossor och magert gräs. På rösets högre belägna norra del hade en grupp unga tallar och enar skjutit upp, och här och där stodo mellan eller på stenarna stubbar efter större träd kvar. Några av rösets stenar voro rätt stora: sålunda stodo nära den södra kanten 3 ansenliga block bredvid varandra (det största av dem 1,10 m x 0,75 m x 0,81 m [höjden]; jfr. fotogr. nr 3); en annan grupp av större block fanns i norra hörnet, där röset var högst. Överhuvudtaget gjorde forntämningen, lågt som det var, ett föga mäktigt intryck.

Undersökningen begynte i kumlets rösets östra och sydöstra del och fortsattes därifrån först i riktning åt W och SW, sedan åt N och NW. I den östra delen trädde beryggrunden mellan de något glesliggande större stenarna flerstädes i dagen och var på andra ställen täckt av mossor eller ett tunnt lager av mörkbrun sandjord och mindre stenar (större delen av rutorna E 2 och D 2).

Närmare rösets mitt blevo stenarna större och lägo i 2 ä 3 varv på varandra med så mycket sandblandad kulturjord i mellanrummen att de undre stenvarven, som ofta innehöll mindre stenar än de överst liggande, voro inbäddade i jord och sand. I ^{rösets} Kumllets västra del (B3, B4, C4, D4) lig bärggrunden djupare, täckt av ett tjockare sandlager. I rösets norra del (B1, B2, C1, norra tredjedelen av C2 och, norra hörnet av D2 och västra hörnet av D1) fanns närmast botten ett 25-30 cm mäktigt djupast kulturlager, som innehöll kel och skörbrända stenar samt överlagrades av ett 15-30 cm mäktigt ljusare skikt (jfr. fot. 7). Detta svarta brandlager utbreder sig i N längt utom rösets gränser, men är där mindre mäktigt och ligger direkt under torven. Vid försöksgrävningar, som utfördes på 4-6 m:s avstånd N och NW om punkt 12, (vid Kumllets norra hörn, jfr. kartan), stötte jag ännu på detta brandlager, vars betydelse jag än så länge ^{icke kan klargöra.}

Kringpridda över större delen av röset hittades brända ben och fornsaker, som torde kunna hänföras till den romerska järnåldern. De ligo dels i jordfyllningen mellan stenarna, dels på botten. Mycket tekniska voro bland dem bitar av lerkärl, som voro dels vurnerade, dels pryddas med rader av glesst ställda gruppar, samt små glaspärlor. Lerkärlbitarna förkommo huvudsakligen närmare periferin, pärlorna åter - inalles ett 90-tal - hittades företrädesvis i rösets mitt (C2, C3, D2, D3). Bland metallföremålen märkes främst ett rent genombrutet bronsspänne med röd emalj^{emaljgerade}inläggning - det andra föremålet från äldre järnåldern i Finland (jfr. Die Emailfibel von Wärdö, FJT XXVI). Vidare hittades flera fingerringar av silver (2 stycken) och brons, två armband, fragment av bågspännen, en prydnadsnål,

delar av bronskedlar, ett beslag av brons, ett eldstäl, en
pincett, några knivbett av järn, några obestämbara fragment
av brons- och järnföremål, ett bygel. Anmärkningsvärt är
att inga vapen förekomma bland fynden. Här och där hitta-
des bitar av bränd lera med avtryck av träpinnar, s. k.
Kliningsbitar. H. M. 6914

Efter undersökningen kastades kasetts stenar, som
hade förts åt sidan, tillbaka, varvid det efter bästa
förmåga försökt att återställa forn lämningen i dess
förra skick.

Helingsfors i januari 1916.
Alfred Hachman.

Uuskela socken.

Röset nr 6 på Ketohaka, Nokteri hemman
Isokylä by. (H. M. 6914).

1. Röset nr 6, sett från O. I fonden till vänster
Uuskela kyrka, Salo och Halikkoviken. Pl. 4501.

2. Röset sett från SO. Pl. 4502.

3. Röset nr 6, sett från S. Pl. 4503.

4. Röset, sett från S. Södra hörnet. Pl. 4504.

Uuskela socken.

Röset nr 6 på Ketohaka, Nokteri hemman, Trokyli.
(H. M. 6714).

5. Detail av röset. D 2 sett från O. Pl. 4505.

6. Detail från mitten av röset, sedd från SO.
Pl. 4506.

7. Detail från norra hörnet. Pl. 4507.